

160/2014.

**BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLET ÖNKORMÁNYZAT**  
**----- KÉPVISELŐI -----**

**Tárgy:** Sürgősségi indítvány

**Tisztelt Képviselő-testület!**

A Budapest Főváros XVI. Kerület Önkormányzat SZMSZ-e lehetőséget ad sürgősségi indítvány előterjesztésére.

A csatolt tárgyban megjelölt előterjesztés Képviselő-testület elé vitelét sürgősséggel azért kérjük, mert az előterjesztésben szereplő kérdések rendkívül fontosak abból a szempontból, hogy a testület ötéves megbízásának kezdetétől a ciklus végéig iránymutatásaként szolgáljanak képviselői tevékenységünk, minden döntésünk végrehajtásánál.

Kérjük a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a sürgősségi indítványt napirendre venni szíveskedjék!

**Határozati javaslat:** Budapest Főváros XVI. Kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete a **Csatlakozási javaslat az „EZ A MINIMUM A KORRUPCIÓ ELLEN” témájú kezdeményezéshez c.** sürgősségi indítványt napirendi pontként tárgyalja. (minősített szótöbbséget igényel az SzMSz 18. § 2) bekezdés 1) pontja alapján)

Budapest, 2014. október 27.

  
Abonyi János

  
dr. Sebők László

  
Vajda Zoltán

önkormányzati képviselők

160/2014.

**BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT**  
**KÉPVISELŐI**

---

*Készült a 2014. október 29. napján tartandó képviselő-testületi ülésre  
Készítette: Abonyi János, dr. Sebők László, Vajda Zoltán*

**Tárgy: Csatlakozási javaslat az „EZ A  
MINIMUM A KORRUPCIÓ ELLEN”  
témájú kezdeményezéshez**

Tisztelt Képviselő-testület!

Annak érdekében, hogy csaknem két és fél évtizeddel a rendszerváltás után Magyarországon a korrupció ellen érdemben lehessen tenni, a Transparency International Magyarország, a K-Monitor Egyesület és az Atlatszo.hu oknyomozó portál korrupció elleni minimumprogramot dolgozott ki.

Álláspontjuk szerint 2014-ben továbbra sem rendezett a párt- és kampányfinanszírozás kérdése. A közbeszerzések átláthatóságának hiánya és a közbeszerzések rendszerszintű problémái komoly korrupciós kockázatot hordoznak magukban. A vagyonyilatkozatok rendszere nem megfelelő a közhivatal viselő és közpénzek sorsáról döntő személyek gazdagodásának vizsgálatára. A nemzeti vagyon kezelése és értékelése főszabály szerint átláthatatlanul zajlik, hasonlóan a jogszabály-előkészítéshez. Az igazságszolgáltatás és általában a jogállamiság egyre súlyosbodó problémákkal néz szembe, szűkülnek a közhatalom elszámoltathatóságát kikényszeríteni hivatott alapvető jogok.

E problémák jelentős része évtizedek óta gátolja az ország fejlődését, a közjavak torzításmentes eloszlását – mások pedig az elmúlt években keletkeztek. Az Európai Bizottság korrupcióellenes jelentése ugyanezen területek reformjára hívja fel a figyelmet. Mostani kezdeményezésük célja az, hogy a döntéshozók aláírásukkal kötelezettséget vállaljanak az átláthatóbb állami működés megteremtésére. Ehhez kéri nemcsak politikai szereplők támogatását – hanem mindenkiét, aki elkötelezett a korrupció elleni küzdelem iránt.

Az „Ez a minimum! a korrupció ellen” projekt az alábbi 6 fő pontot öleli fel:

1. Párt- és kampányfinanszírozás
2. Közbeszerzések és a verseny tisztasága
3. Vagyonyilatkozatok és összeférhetetlenség
4. Nemzeti vagyon kezelése és értékesítése
5. Jogalkotás, törvényhozás
6. Jogállamiság

A programpontok részletes leírását, az azokkal kapcsolatos pontos javaslatokat a **melléklet** tartalmazza.

A négy szervezet a <http://ezaminimum.hu/onkormanyzat> oldalon a következő intézkedések támogatására kérte fel az aláíró önkormányzati jelölteket:

- 1) Az önkormányzat költségvetése legyen elérhető közérthető formában az önkormányzat honlapján.
- 2) Minden önkormányzati testületi és bizottsági ülés napirendje, az üléshez készült előterjesztések, továbbá – az ülést követően – minden testületi vagy bizottsági ülés jegyzőkönyve legyen elérhető gépileg (elektronikusan) kereshető formában az önkormányzat honlapján.
- 3) Legyen elérhető minden, az önkormányzat, illetve intézményei, cégei által kötött szerződés, és ezek gépileg (elektronikusan) kereshető összefoglaló listája az önkormányzat honlapján.
- 4) Minden képviselő, polgármester, alpolgármester vagyonnyilatkozata, valamint az önkormányzati cégek vezető tisztségviselőinek a vagyonnyilatkozata gépileg (elektronikusan) kereshető formátumban legyen elérhető az önkormányzat oldalán.

A kezdeményezők tájékoztatása alapján 193 jelölt írta alá az önkormányzati kampány során - urnazárásig – ezt az Önkormányzati Minimum-programot. Közülük 43-an jutottak mandátumhoz és szinte minden budapesti kerületi önkormányzatban ül ilyen képviselő, sőt végül minden parlamenti párt jelöltjétől érkezett aláírás! Az aláírók ezzel tehát jelezték, hogy fontosnak tartják a közpénzekkel való felelős, számon kérhető gazdálkodást és az átláthatóságot.

Kerületünk képviselőtestületének tagjai közül eddig Abonyi János, dr. Sebők László és Vajda Zoltán csatlakozott a kezdeményezéshez, aláírásukkal vállalták, hogy önkormányzati tevékenységüket mindig az átláthatóság és korrupciómentesség jegyében fogják végezni.

A kezdeményezéshez még most sem késő csatlakozni, ezért előterjesztésünkkel felkérjük a polgármestert, az alpolgármestereket és minden megválasztott képviselőt, hogy ők is csatlakozzanak a civilek kezdeményezéséhez és aláírásukkal is garantálják, hogy átláthatóan fognak gazdálkodni kerületünk forrásaival!

Fentiek alapján kérjük a tisztelt Képviselő-testületet, hogy közösen hozzuk meg az alábbi döntéseket!

**Határozati javaslat I.:** Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a polgármestert, hogy aláírásával csatlakozzon az Önkormányzati Minimum-programhoz.

Határidő: 2014. október 31.

Felelős: Kovács Péter polgármester

**Határozati javaslat II.:** Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri az alpolgármestereket, hogy aláírásukkal csatlakozzanak az Önkormányzati Minimum-programhoz.

Határidő: 2014. október 31.

Felelős: Csomor Ervin és Szász József Tibor alpolgármesterek

**Határozati javaslat III.:** Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri az alábbi képviselőket, hogy aláírásukkal csatlakozzanak az Önkormányzati Minimum-programhoz.

Határidő: 2014. október 31.

Felelős: Szatmáry László, Horváth János, Gáspár József, Dobre Dániel, Vincze Ágnes, Környeiné Rátz Katalin, Antalóczy Csaba Béla, Ács Anikó, Kovács Raymund, Mizsei László és Varga Ilona képviselők

Budapest 2014. 10. 27.

  
Abonyi János



dr. Sebők László

  
Vajda Zoltán

önkormányzati képviselők

Láttam:

Ancsin László  
jegyző

Melléklet: **Ez a minimum a korrupció ellen c. felhívás és tanulmány**

## **Ez a minimum a korrupció ellen**

Annak érdekében, hogy csaknem két és fél évtizeddel a rendszerváltás után Magyarországon a korrupció ellen érdemben lehessen tenni, a Transparency International Magyarország, a K-Monitor Egyesület és az Atlatszo.hu oknyomozó portál korrupció elleni minimumprogramot dolgozott ki. A célunk az, hogy a 2014-es választáson induló pártok és képviselőjelöltek kötelezettséget vállaljanak a leginkább égető korrupció kockázatok kezelésére.

2014-ben továbbra sem rendezett a párt- és kampányfinanszírozás kérdése. A közbeszerzések átláthatóságának hiánya és a közbeszerzések rendszerszintű problémái komoly korrupciós kockázatot hordoznak magukban. A vagyonnyilatkozatok rendszere nem megfelelő a közhivatal viselő és közpénzek sorsáról döntő személyek gazdagodásának vizsgálatára. A nemzeti vagyon kezelése és értékelése főszabály szerint átláthatatlanul zajlik, hasonlóan a jogszabály-előkészítéshez. Az igazságszolgáltatás és általában a jogállamiság egyre súlyosbodó problémákkal néz szembe, szűkülnek a közhatalom elszámoltathatóságát kikényszeríteni hivatott alapvető jogok.

E problémák jelentős része évtizedek óta gátolja az ország fejlődését, a közjavak torzításmentes eloszlását – mások pedig az elmúlt években keletkeztek. Az Európai Bizottság korrupcióellenes jelentése ugyanezen területek reformjára hívja fel a figyelmet. Mostani kezdeményezésünk célja az, hogy a döntéshozók aláírásukkal kötelezettséget vállaljanak az átláthatóbb állami működés megteremtésére. Ehhez kérjük nemcsak politikai szereplők támogatását – hanem mindenkiét, aki elkötelezett a korrupció elleni küzdelem iránt.

**K-Monitor Közhasznú Egyesület**

**Transparency International Magyarország**

**Atlatszo.hu**

## *1. Párt- és kampányfinanszírozás*

Az országgyűlési képviselők kampányköltségeit szabályozó 2013. évi LXXXVII. törvény nem rendezte megnyugtatóan a választási kampány költségeiről, elszámolásáról és átláthatóságáról szóló aggályokat, azonban egy tekintetben biztosan előrelépést hozott: a pártok és jelöltek számára állami forrásból rendelkezésre álló összegeket közelítette a realishoz. A pártfinanszírozást és a pártok gazdálkodását azonban továbbra is a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szabályozza – és ennek tartalma alig változott érdemben a rendszerváltás óta, kivéve azt, hogy idén a pártok már csak magyar állampolgároktól fogadhatnak el adományt, külföldiektől és gazdasági társaságoktól nem. Kutatók, politikusok és korrupcióellenes szakértők egyaránt egyetértenek abban, hogy a párt- és kampányfinanszírozás körüli anomáliák az egyik legsúlyosabb okát jelentik a Magyarországon tapasztalható korrupciónak.

### **Javaslataink:**

#### **Új pártfinanszírozási törvény**

- Az Országgyűlés alkosson új, a pártok dologi-személyi kiadásait reálisan fedező pártfinanszírozási rendszert

#### **Nagyobb átláthatóság a pártok gazdálkodásában**

- A pártoknak választási időszakon kívül kötelező legyen nyílt számlát vezetniük, gazdálkodásukban bevezetik a kettős könyvvitelt. A beszámolóikat legalább a többi közhasznú szervezetre vonatkozó szigorúbb szabályok szerint legyen kötelező közzétenni.

#### **A pártok államtól való függetlenségének erősítése**

- A pártok működésére biztosított állami források akár jelentősen is megemelhetők, de az államtól való függetlenséget fokozatosan erősíteni kell. Ez úgy érthető el elsősorban, hogy az állam például kiegészítő támogatással ösztönzi a pártokat magánadományok gyűjtésére. A pártokat a bevételeik bevallására ösztönözné, ha minden magánadományból szerzett forinthez az állam egy forint költségvetési támogatást adna. Ebben a rendszerben tehát a bevallott, legális pártbevételek mértéke lenne az állami támogatás alapja. Ugyanakkor, ha egy pártot be nem vallott adomány elfogadásán érnének tetten, az érintett párt elesne az állami forrásoktól.

#### **Az ÁSZ jogkörének kiterjesztése**

- Az Állami Számvevőszék szerepét meg kell erősíteni. Az ÁSZ vizsgálatait ki kell terjeszteni a pártok gazdasági érdekeltségeire, a pártok kampányát segítő szervezetekre, cégekre és magánszemélyekre is.
- Az Állami Számvevőszéknek különös figyelemmel kell vizsgálnia, hogy a kampányszámlák mellett létezik-e valódi teljesítés – ez segít kizárni a részben vagy egészben kampánypénzek

magáncélú felhasználására törekvő pártokat. Jelentősen szigorítani kell továbbá a szabályok megsértésének szankcióit.

#### Fellépés „bújtatott kampány” ellen

- A hirdetésekben, belső felhívásaikban, szóróanyagaikban politikai tartalmú reklámkampányt folytató szervezetek pénzügyeire a pártokra, jelölő szervezetekre vonatkozó nyilvánossági szabályok legyenek érvényesek.
- Legyen tilos a kormány vagy más állami intézmények, továbbá a települési önkormányzatok számára a valamely pártot, annak programját vagy kormányzati intézkedést támogató reklám, akkor is, ha azt kormányzati vagy lakossági tájékoztató tevékenységnek nevezik

#### Egyenlőbb esélyek a kampányban

- Törvényben kell szabályozni, hogy bármely médiumban és óriásplakáton kihelyezett reklámra ugyanazok a feltételek vonatkozzanak a hirdető pártok esetén – a kedvezményeket teljes egészében el kell törölni vagy egységesen kell szabályozni.

### *2. Közbeszerzések és a verseny tisztasága*

A közbeszerzési korrupció évtizedek óta az egyik legsúlyosabb területe az államhoz kötődő visszaéléseknek. Egyes kutatások szerint az éves kár százmilliárdos tételt is jelenthet. A közbeszerzési korrupció megakadályozásához szigorúbb szabályokra, a szabályok következetes megtartására és a jelenleginél sokkal nagyobb átláthatóságra vanszükség.

#### Javaslataink:

##### Átlátható adatbázis

- Átlátható, jól kereshető, a különböző adatokat (például egy cég által elnyert összes tendert) egységesen kezelni képes adatbázis létrehozása. A közbeszerzési folyamat online nyomon követhetőségének, illetve a kapcsolódó dokumentumok nyilvánosságának biztosítása.

##### Az igazgatási szolgáltatási díj csökkentése

- Az igazgatási szolgáltatási díj (melynek alapja a közbeszerzési eljárás becsült értékének, 1%-a) csökkentése annak érdekében, hogy a kevésbé tőkeerős pályázók is élhessenek ezzel az eszközzel.

##### Döntéshozók függetlensége

- A Közbeszerzési Döntőbizottság Közbeszerzési Hatóságtól való függetlenségének biztosítása. A jelenleg hatályos szabályok alapján ugyanis a Döntőbizottság elnökét és tagjait a Közbeszerzési Hatóság nevezi ki és menti fel.

##### E-közbeszerzés

- Az e-közbeszerzés mielőbbi széles körű bevezetése, kikényszeríthető ütemtervvel. Az e-közbeszerzés azt jelenti, hogy a közbeszerzési eljárás különböző szakaszainak – ajánlati

felhívás közzététele, ajánlati dokumentáció biztosítása, ajánlat benyújtása, értékelés, szerződés odaítélése, megrendelés, számlázás és kifizetés – támogatásához elektronikus folyamatok bevezetésére kerül sor. Ez a megnövekedett átláthatósághoz, akisebb adminisztrációs költségekhez, a hatékonyabb adminisztrációhoz és az EU közbeszerzési piacnak integrációjához is hozzájárulhat.

#### **Értékhatar alatti beszerzések nagyobb nyilvánossága**

- Meg kell teremteni a nemzeti közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések nagyobb nyilvánosságát. Ennek eszközeként a Közbeszerzési Értesítőben (és természetesen online felületen is) közzé kell tenni az értékhatárt el nem érő beszerzések adatait is.

#### **Háromindulós meghívásos eljárás átalakítása**

- Hirdetmény közzététele nélküli, minimum három ajánlatos eljárás esetén kötelezően közzé kelljen tenni már a meghívásos az ajánlattételi felhívás megküldésével egy időben a meghívott cégek nevét.
- A meghívásos eljárás esetén kötelezően kelljen megvizsgálni azt is, hogy a meghívott gazdasági vállalkozások nem állnak-e egymással olyan viszonyban – például tulajdonosi összefonódás vagy közös konzorciumi érdekeltségek révén –, amely körülmények akadályozzák a tisztességes versenyt.

#### **Minősített adatok a közbeszerzési rendszerben**

- Mivel a közérdekű adatok nyilvánosságának a legerősebb korlátja az adatok minősítése, korlátok közé kell szorítani a minősített adatot, tehát az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy a különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló 218/2011. (X. 19.) Kormányrendelet alapján történő beszerzéseket. Az ilyen beszerzési eljárásban ajánlattételre jogosultak nevét tartalmazó lista legyen nyilvánosan hozzáférhető.
- Az adatvédelemért felelős mindenkor szervezet vezetőjének betekintési jogot kell adni a minősített adatokba annak eldöntésére, hogy indokolt-e azok titkossága.

#### **A Gazdasági Versenyhivatal megerősítése**

- A Gazdasági Versenyhivatal vizsgálati jogkörét ne korlátozza a kormány egyedi döntése sem.
- A Gazdasági Versenyhivatal jogkörét érdemes tovább bővíteni, a kapacitásnak megfelelő szervezeti és anyagi források párhuzamos megteremtésével.

### *3. Vagyonynyilatkozatok és összeférhetetlenség*

A vagyonynyilatkozatok jelenlegi rendszere nem képes betölteni azt a funkciót, amelyre létrehozták. A



kötelezettség a kelletténél szűkebb rétegre terjed ki, a vagyonyilatkozatok – így a vagyonelemek – nem, illetve csak aprólékos munkával összehasonlíthatók, nincsen valódi ellenőrzés azok igazságtartalmát illetően és főként nincsenek megfelelő szankciók a hamis nyilatkozatot kitöltőkre.

## Javaslataink:

### Elektronikus vagyonyilatkozat

- A jelenlegi, elavult és kézzel kitöltendő vagyonyilatkozati rendszer helyett elektronikusan kitöltendő és elektronikusan olvasható, kereshető, összehasonlítható rendszerre van szükség, amelyben követhető a közpénzek felett döntő személyek és családjuk – hozzátartozóik, a velük egy háztartásban élő személyek – vagyonosodása. Az elektronikus vagyonbevallások ne csak a vagyonyilatkozat tételére kötelezettek munkáltatójának a honlapján, hanem egy egységes, elektronikus, állami adatbázisban is legyenek teljes körűen hozzáférhetőek.

### A vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség kiterjesztése

- A nagy összegű közpénzt érintő döntésekben részt vevő személyekre akkor is ki kell terjeszteni a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget, ha rájuk e szabályok egyébként nem vonatkoznak.

### Valódi szankciók

- A vagyonyilatkozatokat az adóhatóság ellenőrizze, vesse össze a nyilatkozók adóbevallásával, szükség esetén vagyonosodási vizsgálattal tárja fel az eltérések, a megmagyarázatlan gazdagodás forrásait.
- Hamis vagyonyilatkozat esetén valódi szankciót kell bevezetni, a közokirat-hamisítás büntetőjogi szabályainak megfelelően – ez alól pedig a képviselőt egyébként megillető mentelmi jog se adjon felmentést.

### Forgóajtó-szabály

- A magas állami pozíciót viselők és állami vezetők esetében be kell vezetni az úgynevezett „forgóajtó-szabályt”: a megbízatás megszűnése után bizonyos ideig ne dolgozhasson olyan piaci vállalatnál, amely a korábbi állami vezető közszférában megszerzett információit jogosulatlan versenyelőny megszerzésére használhatja fel.

## *4. Nemzeti vagyon kezelése és értékesítése*

A nemzeti vagyon kezelésnek és értékesítésének átláthatósága mindannyiunk érdeke. Ehhez képest a nemzeti vagyon hasznosítása - a koncessziók és az állami pályázatok odaítélése – gyakran a nyilvánosság kizárásával történik. Ráadásul a nemzetbiztonsági szempontokra történő hivatkozás sok esetben csak a titkosítást szolgálja, ám a nemzet biztonságát valóban érintő kérdések nem merülnek fel.

## Javaslataink:

### Az állami vagyon kezelésének átláthatósága

- Minden olyan, az állam, állami vállalat vagy önkormányzat által kötött koncessziós szerződést, pályázatot, bérleti- és egyéb vagyonhasznosítási szerződést nyilvánosságra kell hozni, amelynek közlése nem sért nemzetbiztonsági érdeket vagy nem tartozik a lehető legszigorúbban vett üzleti titok kategóriájába. A nemzetbiztonsági szempontokat megszorítóan kell értelmezni. A nemzetbiztonsági szempontokra való visszaélészerű hivatkozás elkerülése végett be kell vezetni, hogy bárki kezdeményezhesse bíróságon annak felülvizsgálatát.

### A szerződés akkor teljesíthető, ha nyilvános

- Az állam hozzon létre online elérhető, géppel olvasható adatbázist, amelybe fel kell tölteni valamennyi, a nemzeti vagyon hasznosítására kötött szerződést. Az ilyen szerződések teljesítésének feltétele, hogy közzétegyék ebben az adatbázisban.

### Nyilvánosság a közpénzek elköltésére

- Ki kell terjeszteni a proaktív elektronikus információszabadságra vonatkozó szabályokat minden olyan gazdálkodó szervezetre, amelynek tevékenysége vagy finanszírozása közpénzből valósul meg.

### Nemzeti vagyonszázter létrehozása

- Jelenleg Magyarországon nem létezik olyan online adatbázis, amely alapján megállapítható lenne, mely cégek, földterületek, koncessziós jogok tartoznak a nemzeti vagyon kategóriájába. Ennek létrehozása fontos lépés lenne az átlátható állami gazdálkodás megteremtésének irányába.

## 5. Jogalkotás. törvényhozás

Magyarországon a jogalkotás folyamata átláthatatlanná vált, az elmúlt években pedig csak tovább gyengült a jogszabályok előkészítésének megismerhetősége, valamint a társadalom szakimai és civil szervezeteinek a bevonása. A sajtóban rendszeresen látnak napvilágot olyan „leleplezések”, amelyek feltárják, hogy egyes törvények tervezeteit nem az erre hivatott szervek, hanem lobbisták vagy ügyvédi irodák készítik. Az elmúlt években gyakran fontos és átfogó törvényeket is egyéni indítványként előterjesztő országgyűlési képviselők pedig gyakran a nevük alatt benyújtott törvényszövegekről azt sem tudják, hogy mit szabályoz.

## Javaslataink:

### Az előkészítés nyilvánossága

- A jogalkotási döntés-előkészítő anyagok titkosítása teljesen értelmetlen módon korlátozza a kormányzati döntések indokainak a megismerhetőségét, ezért azt el kell törölni. Ehhez hasonlóan a testületi és az országgyűlési bizottsági ülések előterjesztéseit is teljesen nyilvánossá kell tenni. A nyilvánosságra vonatkozó törvényi előírások megszegéséért szigorú szankciókat kell bevezetni: az előterjesztőnek büntetést kell fizetnie abban az esetben, ha megszegi az erre vonatkozó jogszabályokat.

### Szakértők és civilek bevonása

- A jogszabály-előkészítésbe széles körben kell bevonni szakértőket és civil szervezeteket.
- A jogalkotó legyen köteles érdemi választ adni a társadalmi és szakmai egyeztetés során megfogalmazott véleményekre és észrevételekre.
- A mindenkor kormánypárt(ok) által az Országgyűlésben támogatott egyéni képviselői indítványokat a kormány előterjesztéseire vonatkozó szabályok szerint legyen kötelező egyeztetni és nyilvánosságra hozni.

### Idő a jogszabályok felülvizsgálatára

- A kivételes sürgős törvényalkotási eljárást fel kell számolni, az ezt lehetővé tévő szabályozást el kell törölni. A korábban kivételes sürgősséggel alkotott törvények közjogi érvénytelenségének Alkotmánybíróság által történő vizsgálatát kell kezdeményezni.
- A törvények tervezeteinek záró szavazás előtti módosító indítvánnyal történő újraindítását fel kell számolni, az erre lehetőséget adó házszabályi rendelkezést törölni kell.
- A törvényalkotásra irányuló eljárást újra kell szabályozni annak érdekében, hogy a társadalom, a mindenkor ellenzék, a szabályozás tárgya szerint érintett civil és szakmai szervezetek, valamint a kormánytól független állami intézmények érdemben és megfelelő időkeretben kifejthessék a szakmai álláspontjukat.

### Monitorozás és implementáció vizsgálata

- A jogszabály megalkotásával ne érjen véget a közpolitika-alkotás folyamata, a törvények megvalósulását minél szélesebb körben legyen kötelező monitorozni. A törvényjavaslatokhoz és kormányhatározatokhoz készített hatástanulmányok nyilvánossága alapvető érdeke a társadalomnak.

## 6. Jogállamiság

A jogállamiság kérdése az elmúlt években központi helyre került a magyar közéletéről szóló diskurzusban. Ahhoz, hogy a jogállami követelmények érvényesüljenek, a korábban már kialakított intézmények és szabályok újbóli érvényesítése az első lépés. Annak érdekében, hogy a kormány a

jövőre nézve ne tudja szétzilálni a hatalmát kontrollálni hivatott intézményrendszert, további garanciákra és újszerű megoldásokra van szükség.

#### Az ellenőrző szervek függetlensége

- A kormánytól független, ellenőrző funkciót (is) betöltő testületek – Köztársasági Elnök, Alkotmánybíróság, Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, Ombudsman, Nemzet Adó- és Vámhatóság Országos Bírói Hivatal, Állami Számvevőszék, ügyészség, Magyar Nemzeti Bank, Költségvetési Tanács, bírósági szervezetrendszer, stb. – vezetőinek, illetve tagjainak a kiválasztásánál ne érvényesüljenek rövidtávú, illetve aktuálpolitikai szempontok, a kiválasztás szakmai konszenzuson alapuljon. Ennek érdekében a vezetőknek, illetve tagoknak jelölendő személyeket ne kizárólag pártpolitikai szereplők határozzák meg, mert ez a megoldás a rendszerváltoztatás óta nem képes kivonni a legfontosabb közjogi pozíciókat a politikai zsákmányszerzés hatóköréből.
- Fontos, hogy a konszenzusos választást követően a mindenkori parlamenti többség is tartsa magát ehhez; azaz szabályozási eszközökkel ne teremtsen lehetőséget e szervezetek vezetőinek politikailag motivált lecserélésére vagy a szervezetek hatáskörének, a kormány hatalmát kontrollálni képes erőforrásainak az elvonására.

#### Visszaható hatályú jogalkotás tilalma

- A visszaható hatályú jogalkotás sérti a jogbiztonságot, ezért annak tilalmát alkotmányos szinten kell rögzíteni és következetesen érvényre kell juttatni.

#### Az Alkotmánybíróság hatáskörei

- Az Alkotmánybíróság hatáskörét ki kell bővíteni a költségvetésre és végrehajtására vonatkozó törvények vizsgálatának lehetőségével. Emellett el kell törölni a negyedik Alaptörvény-módosításnak az Alkotmánybíróságra vonatkozó rendelkezéseit annak érdekében, hogy az Alkotmánybíróság valóban örködhessék a jogalkotás és a jogalkalmazás alkotmányossága felett.

#### Közérdekű adatok megismerhetősége

- Az információszabadság törvény 2013. évi módosítása által bevezetett, a közérdekű adatok megismerhetőségét korlátozó szabályokat el kell törölni.
- Helyre kell állítani az információszabadság védelmére rendelt, a végrehajtó hatalomtól teljesen független, az Országgyűlés által választott ombudsman intézményét.
- Ésszerű keretek közé kell szorítani a közérdekű adatok titkosítását, a visszaélészerű titkosítás elleni eszközként meg kell teremteni a lehetőséget arra, hogy bármely polgár kezdeményezhesse a közérdekű adat „államtitokká” minősítésének bíró által történő felülvizsgálatát azzal, hogy a bíró a minősítés szükségességét és indokoltságát is elbírálhassa, vagyis a minősített adat tartalmához is férjen hozzá.
- Az újonnan létrehozandó információszabadság ombudsmant – hasonlóan a 2011-ben

megszüntetett adatvédelmi biztoshoz – is fel kell hatalmazni az állami szervek titkosítási tevékenységének a kontrolljára azzal, hogy az ombudsman is legyen jogosult a titkosnak minősített adat tartalmát megismerni.

Az igazságszolgáltatás függetlenségének a megerősítése A bíróságok igazgatását ellátó szervezet jogállását, feladatait és vezetőjének a hatáskörét újra kell gondolni azért, ne összpontosuljon túlzott mértékű befolyás egyetlen személy kezében.

- A bírói önigazgatási modell és a kormány fenntartói és finanszírozási felelősségét ésszerűen ötvöző, a hatalommegosztás követelményeinek is megfelelő megoldást kell kialakítani a bíróságok igazgatására. A bíróságok igazgatását végző szervezet egyedi ügyek eldöntését semmilyen módon ne befolyásolhassa.
- Az ügyészség államszerkezetben elfoglalt helyét újra kell gondolni, felül kell vizsgálni az alkotmányos önállóság fenntartás amellett szóló érveket, meg kell vizsgálni a végrehajtott hatalomnak felelős ügyészség kialakításának a feltételeit.
- Az ügyészi szervezet vezetőjének az ügyészi szervezet és az ügyészség szakmai munkája fölött befolyását vissza kell szorítani, meg kell teremteni az egyes ügyészek szakmai autonómiáját a szervezeten belül.
- Javítani kell az ügyészi munka átláthatóságát és az ügyészségen belül születő szakmai döntések számon kérhetőségét. Meg kell teremteni a jelenleg külső jogorvoslattal nem támadható, illetve bíró előtt nem sérelmezhető ügyészi döntések érdemi, az ügyészségtől elkülönült szervezet általi felülvizsgálatának a lehetőségét.

#### A bírák és az ügyészek szakmai felkészültségének erősítése

- Felül kell vizsgálni a bírák jogállására és a bíróságok szervezetére vonatkozó törvényeket, hogy végre fel lehessen számolni a jogalkotó által nem kezelt problémák által évtizedek óta újratermelődő működési zavarokat az igazságszolgáltatás rendszerében. Magasan képzett szakemberekre és nem túlterhelt bírósági és ügyészségi szervezetre van szükség.
- A bírói és az ügyészi kinevezések kapcsán egyedi döntések helyett egységes, átlátható, objektív kritériumrendszer kidolgozására van szükség.
- A bírói és ügyészi előléptetések, valamint a bírói és ügyészi szervezetben betöltött igazgatási vezetői pozíciók elnyerése kapcsán szintén egységes, átlátható, objektív szempontokat kell érvényesíteni.
- A bírói és ügyészi teljesítményértékelésnek is meghatározott kritériumrendszer alapján kell működnie és az eredményének érdemben figyelembe kell jönnie a szakmai előmenetel során.

#### Gyorsabb és színvonalasabb működés a bíróságokon és az ügyészségen

- Azonnali cselekvésre van szükség a gyorsabb bírósági eljárás és ezzel összefüggésben a bírói ügyteher csökkentése érdekében.
- A bíráskodás színvonalának szinten tartásához és javításához is elengedhetetlen kötelező, kreditrendszeren alapuló képzési szisztéma bevezetése.